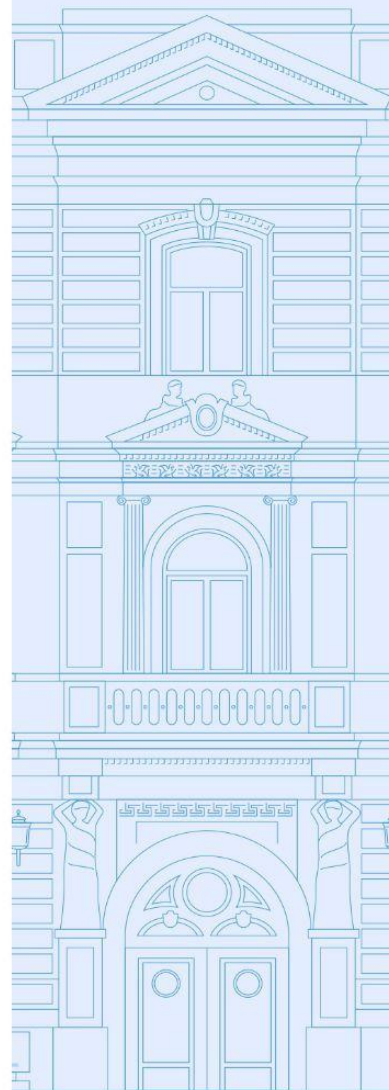

2025 m. liepa PRAKTIKOS APŽVALGA

Rinkimai	3
Socialinė apsauga	4
Užsieniečių teisinė padėtis	4
Prieglobstis	8
Pilietybė	9
Aplinkos apsauga	10
Registrai	11
Teisinė pagalba	12
Finansų rinkų priežiūra	13
Viešoji tvarka	14
Reikalavimo užtikrinimo priemonės	15
Proceso atnaujinimas	16

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPI	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VĮ	valstybės įmonė
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
VšĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Rinkimai

*Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos nusišalinimo nuo Referendumo konstituciniame įstatyme jai pavestų funkcijų vykdymo, sprendžiant dėl referendumo, kuriuo siūloma keisti šios komisijos sudarymo tvarką
Dėl reikalavimo, kad referendumu siūlomas projektas neapimtų tarpusavyje pagal turinį ir pobūdį nesusijusių Konstitucijos pataisų*

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo, kuriuo atsisakyta registruoti piliečių referendumo iniciatyvinę grupę dėl privalomojo referendumo paskelbimo dėl Konstitucijos 9, 33, 67, 84, 147, 148 straipsnių pakeitimo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas Piliečių referendumo iniciatyvinė grupė skunde, be kita ko, laikėsi pozicijos, kad VRK negali spręsti dėl referendumo, kuriuo siūloma keisti VRK sudarymo tvarką, todėl privalėjo nusišalinti nuo sprendimo priėmimo dėl šios referendumo iniciatyvos. Pareiškėjas taip pat akcentavo, jog referendumui teikiamas tekstas nukreiptas į vieną tikslą – sustiprinti tautos suverenumą ir kontrolę – bei grindžiamas sistetine pertvarka, o ne atsitiktiniais nesusijusiais klausimais, todėl siūlomas sprendimas atitiko vieningo klausimo kriterijų.

Vertindamas pareiškėjo argumentus dėl VRK šališkumo, LVAT pažymėjo, jog VRK nusišalinimas nuo Referendumo konstituciniame įstatyme jai pavestų funkcijų vykdymo, šiuo atveju – nuo klausimo sprendimo dėl grupės (ne)registravimo privalomam referendumui inicijuoti, būtų nepagrįstas, nes tokie nusišalinimo pagrindai nei Rinkimų kodekse, nei Referendumo konstituciniame įstatyme nėra numatyti. VRK vykdė savo funkcijas ir vertino, ar referendumui teikiamas sprendimas atitinka Referendumo konstitucinio įstatymo 7 straipsnyje numatytus reikalavimus tokio sprendimo turiniui ir formai. VRK nusišalinus, jokia kita valstybės institucija neturėtų kompetencijos spręsti piliečių referendumo iniciatyvinės grupės registravimo klausimų. Šiuo aspektu taip pat atkreiptas dėmesys, kad pareiškėjas nepagrįstai tapatina klausimą dėl piliečių iniciatyvinės grupės siūlomo teisės akto projekto su VRK narių dabartiniais įgaliojimais. VRK sudarymo tvarką ir terminus nustato Rinkimų kodeksas, jos įgaliojimai yra riboti laike. Dabartinė VRK buvo sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 13 d. nutarimu Nr. XV-192, jos įgaliojimų trukmė siejama su Seimo eiliniaisiai ar pirmalaikiais rinkimais (Rinkimų kodekso 34 str. 1 d. 1 p.) arba VRK įgaliojimų nutraukimu (Rinkimų kodekso 34 str. 1 d. 2 p.).

LVAT taip pat konstatavo, kad VRK ginčo sprendime pagrįstai rėmėsi Referendumo konstitucinio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punktu, numatančiu, kad referendumui teikiamas sprendimas turi neapimti kelių tarpusavyje pagal turinį ir pobūdį nesusijusių Konstitucijos pataisų. Šiuo aspektu priminti Konstitucinio Teismo išaiškinimai, kad piliečių pritarimas referendumo paskelbimui turi būti išreiškiamas dėl kiekvieno referendumui teiktino klausimo atskirai, t. y. vieną kartą pasirašant negali būti reiškiamas parama iniciatyvai skelbti referendumą dėl kelių tarpusavyje savo turiniu ir pobūdžiu nesusijusių klausimų, tarpusavyje nesusijusių Konstitucijos pataisų ar įstatymų nuostatų. Kitaip nebūtų užtikrinta galimybė piliečiams apsispręsti dėl paramos kiekvienai referendumo paskelbimo iniciatyvai atskirai ir nebūtų įmanoma nustatyti, ar kiekvieną iš minėtų tarpusavyje savo turiniu ir pobūdžiu nesusijusių klausimų spręsti referendumu iš tiesų reikalauja Konstitucijos 9 straipsnio 3 dalyje nurodytas subjektas – ne mažiau kaip 300 tūkstančių piliečių, turinčių rinkimų teisę.

Įvertinus pareiškėjo teikto sprendimo projekto turinį, byloje padaryta išvada, kad daugumoje siūlomų Konstitucijos nuostatų pataisų kalbama apie referendumą, tačiau šiomis pataisomis taip pat yra plečiamos Respublikos Prezidento galios, būtent, siūloma Konstitucijos 9 straipsnio pataisa, kuria suteikiama teisė referendumą skelbti Respublikos Prezidentui, keičiama Seimo kompetencija. Be to, siūlomu Konstitucijos 33 straipsnio 4, 5 dalių papildymu siekiama nustatyti VRK sprendimų dėl galutinių referendumo ir rinkimų rezultatų apskundimo teismui teisę bei pakeisti VRK sudarymo tvarką. LVAT vertinimu, siūlomas referendumui teikiamo sprendimo projektas apėmė pagal turinį ir pobūdį tarpusavyje nesusijusias Konstitucijos pataisas. Todėl VRK pagrįstai sprendė, kad rinkėjas negalės atskirai pasisakyti už vieną pataisą ir prieš kitą pataisą, t. y. negalės pasisakyti dėl siūlomo bendro Konstitucijos 9, 33, 67, 84, 147, 148 straipsnių nuostatų pakeitimo esmės, jeigu kai kurios siūlomos nuostatos jam būtų priimtinos, o kai kurios – ne.

Byloje nustačius, kad pareiškėjo referendumui pateiktas sprendimo tekstas prieštaravo Konstitucijos nuostatoms bei Referendumo konstituciniame įstatyme nustatytiems reikalavimams, konstatuota, kad VRK pagrįstai atsisakė registruoti Piliečių referendumo iniciatyvinę grupę dėl privalomojo referendumo paskelbimo dėl Konstitucijos pakeitimo, todėl pareiškėjo skundas buvo atmestas.

2025 m. liepos 11 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-5-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00009-2025-6

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

Socialinė apsauga

Dėl atsisakymo skirti socialinę stipendiją studentui, kuris įvykdė studijų programos reikalavimus, tačiau jam atidėtas baigiamojo darbo gynimas ar baigiamojo egzamino laikymas

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio studijų fondo (toliau – Fondas) direktoriaus įsakymo dalies, kuria pareiškėjui neskirta socialinė stipendija, teisėtumo ir pagrįstumo bei reikalavimo atlyginti pareiškėjui neturtinę žalą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde su tokiu pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Ginčo įsakymą Fondo direktorius priėmė vadovaudamasis Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) 82¹ straipsniu ir Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 patvirtinto Socialinių stipendijų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 21 punktu. Įsakymo 3 punktu patvirtintas 2023 metų pavasario semestro pagrindinio paraiškų priėmimo laikotarpiu paraiškas socialinei stipendijai gauti pateikusių studentų, kuriems neskiriama socialinė stipendija, sąrašas, į kurį įrašytiems studentams socialinė stipendija neskirta. Šio sąrašo 356 numeriu įrašytas pareiškėjas; toje eilutėje nurodyta „ne studentas“; šio sąrašo pabaigoje pateiktas žymos „ne studentas“ paaiškinimas, nurodant, kad egzistuoja bent viena iš MSĮ 82¹ straipsnio 4 dalyje nurodytų aplinkybių.

MSĮ 82¹ straipsnio „Aukštojo mokslo socialinės dimensijos plėtra“ 4 dalyje įtvirtintas baigtinis sąrašas studentų, kurie neturi teisės gauti socialinės stipendijos, o jos 4 punkte nustatyta, kad „socialinės stipendijos neturi teisės gauti <...> 4) studentai, kurie įvykdė studijų programos reikalavimus, tačiau jiems atidėtas baigiamojo darbo gynimas ar baigiamojo egzamino laikymas“. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Aprašo 7 punkte: socialinės stipendijos neturi teisės gauti studentai, atitinkantys MSĮ 82¹ straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas.

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad MSĮ 82¹ straipsnio 4 dalies 4 punktas suformuluotas imperatyviai. Pagal jį socialinės stipendijos neskyrimo pagrindas siejamas su dviem būtinų sąlygų nustatymu, t. y. paraišką socialinėms stipendijoms gauti pateikę studentai turi (i) būti įvykdę studijų programos reikalavimus, tačiau (ii) jiems turi būti atidėtas baigiamojo darbo gynimas ar baigiamojo egzamino laikymas. Fondo direktorius, nustatęs, kad paraišką socialinėms stipendijoms gauti pateikęs studentas abi šias sąlygas atitinka, privalo priimti sprendimą dėl socialinės stipendijos neskyrimo.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas surinko pakankamai duomenų, patvirtinančių tai, kad paraiškos socialinėms stipendijoms gauti nagrinėjimo metu pareiškėjas buvo baigiamojo kurso Katalikų teologijos fakulteto studentas, grįžęs į studijas po akademinį atostogų, ir tuo metu iki studijų pabaigos jam buvo likęs tik baigiamojo darbo rengimas / gynimas. Byloje buvo pakankamai įrodymų, kad paraišką socialinėms stipendijoms gauti pateikęs pareiškėjas atitiko abi MSĮ 82¹ straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtintas būtinausias socialinės stipendijos neskyrimo sąlygas.

Ginčytas įsakymas įvertintas kaip pagrįstas ir teisėtas. Pažymėta, kad pareiškėjas neįrodė Fondo ir (arba) Vytauto Didžiojo universiteto veiksmų neteisėtumo, todėl pareiškėjo reikalavimas priteisti neturtinės žalos atlyginimą netenkintas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. liepos 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-640-968/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04644-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

Užsieniečių teisinė padėtis

*Dėl plačios nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos nustatyti trečiosios šalies piliečio įleidimo sąlygas
Dėl reikalavimo, kad tarp užsieniečio individualios situacijos ir jam taikomos priemonės – neįleidimo į Lietuvos Respublikos teritoriją – būtų aiškus ir įtikinamai pagrįstas ryšys*

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VSAT sprendimo, kuriuo atsisakyta leisti pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką dėl to, kad jis kelia grėsmę viešajai tvarkai, vidaus saugumui, neturi dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą bei sąlygas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą VSAT sprendimą, konstatavęs, kad jis nebuvo tinkamai motyvuotas, individualizuotas ir pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas – Rusijos Federacijos pilietis, nuolat gyvenantis Rusijos Federacijoje, turintis galiojančią Latvijos išduotą C tipo Šengeno vizą, kirto Lietuvos valstybės sieną, turėdamas tikslą aplankyti Latvijoje gyvenančius savo motiną ir brolių, taip pat tėvo kapą, tačiau jam nebuvo leista įvažiuoti į Lietuvą. Pareiškėjo, jo motinos bei brolio gimimo liudijimai ir pasai patvirtino faktinę aplinkybę, kad pareiškėjo motina ir brolis yra Latvijos Respublikos piliečiai, gyvenantys Latvijoje. Pareiškėjo tėvo mirties liudijimas ir pažyma apie palaidojimo vietą patvirtino, kad pareiškėjo tėvas palaidotas Latvijoje. Ginčo sprendimas buvo priimtas dėl pareiškėjo atlikus patikrinimą bei išsiaiškinus, kad jis neatitiko Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl kriterijų, kuriuos atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai gali būti įleidžiami per Europos Sąjungos išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją nepaprastosios padėties metu, nustatymo“ sąlygų.

Įvertinęs bylai aktualų Šengeno sienų kodekso¹, Bendrijos vizų kodekso², UTPĮ reglamentavimą bei su juo susijusią ESTT praktiką, LVAT pirmiausia pažymėjo, jog vien tik vienodos vizos ar riboto teritorinio galiojimo vizos turėjimas automatiškai nesuteikia teisės atvykti. Valstybių teisė kontroliuoti asmenų, kurie nėra jų piliečiai, atvykimą yra tarptautinės teisės pripažįstama suvereniteto išraiška. Ši diskrecija dera ir su valstybių įsipareigojimais vykdyti savo užsienio politiką bei atstovauti nacionaliniams interesams trečiojoje šalyje. Vizų politika yra dinamiška, todėl valstybės narės ir ES gali keisti, sustabdyti ar panaikinti lengvatas, atsižvelgdamos į tarptautinį kontekstą. Kompetentingos institucijos turi plačią diskreciją sprendamos dėl trečiųjų šalių piliečių įleidimo į valstybės narės teritoriją, o pati viza laikytina ne subjektyvia teise, bet migracijos srautų kontrolės priemone.

Šiuo aspektu byloje atkreiptas dėmesys, kad ginčo laikotarpiu Lietuvoje buvo paskelbta nepaprastoji padėtis, Nepaprastosios padėties įstatymu nustatytas Rusijos Federacijos piliečių vykimo per ES išorės sieną ribojimas, nustatant, kad per ES išorės sieną į Lietuvos Respublikos teritoriją būtų įleidžiami tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkantys Rusijos Federacijos piliečiai, jiems taikomas individualus papildomas išsamus patikrinimas dėl jų atvykimo keliamos grėsmės Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams.

Vadovaudamasis ESTT išaiškinimais dėl valstybių narių diskrecijos vertinti potencialią grėsmę visuomenės saugumui, viešajai tvarkai ar kitam viešajam interesui, LVAT darė išvadą, kad nacionalinėms institucijoms yra pripažįstama plati faktų nustatymo diskrecija. Toks požiūris grindžiamas tuo, kad sprendimai šioje srityje dažnai remiasi rizikos prognozėmis dėl ateities įvykių, apima suverenios valstybės kompetenciją užtikrinti viešąją tvarką ir saugumą, o vertinamos aplinkybės neretai susijusios su teritorijomis, nepatenkančiomis į ES jurisdikciją. Vis dėlto ši diskrecija nėra absoliuti – ji turi būti įgyvendinama laikantis proporcingumo principo. Konkrečiai, turi būti aiškus ir įtikinamai pagrįstas ryšys tarp atitinkamo asmens individualios situacijos ir taikomos priemonės. Priešingu atveju kyla grėsmė, kad tokios priemonės peraus į bendro pobūdžio draudimus, nesuderinamus su individualaus vertinimo ir teisinės valstybės principais.

Aptariamą bylos atvejį nustatyta, kad VSAT pareigūnai laikėsi Šengeno sienų kodekse nustatytos tvarkos, t. y. sprendimą priėmė užpildydami standartinį blanką, atitinkantį Šengeno sienų kodekso V priedo B dalyje nustatytą „Atsisakymo leisti atvykti kertant sieną“ standartinio blanko turinį ir formą. Tačiau VSAT pareigūnams duomenų bazėse neradus informacijos apie pareiškėją, kuri sudarytų pagrindą laikyti jį keliančiu grėsmę vienos ar kelių ES valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams, LVAT konstatavo, kad iš ginčo sprendimo iš esmės neaišku, kuo remdamasis atsakovas padarė išvadą, jog pareiškėjas laikomas keliančiu tokią grėsmę. LVAT darė išvadą, kad ginčytas sprendimas nebuvo tinkamai motyvuotas, nes jis nebuvo individualizuotas, jame nebuvo konstatuota jokių faktinių aplinkybių, sudarančių pakankamą pagrindą tikėtino pobūdžio prielaidai, jog pareiškėjo atvykimas gali

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas).

² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas).

kelti grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Byloje taip pat pažymėta, kad pareiškėjo, jo motinos ir brolio gimimo liudijimai ir pasai, pareiškėjo tėvo mirties liudijimas ir pažyma apie palaidojimo vietą paneigė ginčyto sprendimo išvadą, jog pareiškėjas neturi dokumentų, pateisinančių jo vykimą į Latviją tranzitu per Lietuvą.

LVAT atmetė VSAT apeliacinį skundą.

2025 m. liepos 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-130-822/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00827-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.1.3

[Prieiga internete](#)

Dėl faktinių aplinkybių, patvirtinančių leidimo laikinai gyventi gavimo tikslą, vertinimo, kai toks leidimas yra išduodamas šeimos susijungimo pagrindu

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo panaikintas pareiškėjo leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, kad sprendimas turi esminių trūkumų taikant teisės aktus.

Byloje nustatyta, kad leidimas laikinai gyventi Lietuvoje pareiškėjui buvo išduotas šeimos susijungimo pagrindu – Lietuvos Respublikoje gyvena jo nepilnametis vaikas, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis. Ginčo sprendimu MD panaikino pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi, konstatavęs, kad duomenys, kuriuos pareiškėjas pateikė leidimui gauti, neatitinka tikrovės, ir kad pareiškėjas gyvena užsienio valstybėje ilgiau negu 6 mėnesius.

LVAT pažymėjo, kad atsakovas ginčo sprendime nepateikė jokių pagrindimo dėl to, jog pareiškėjo gyvenimo užsienio valstybėje laikotarpis viršijo 6 mėnesius. Byloje nustatyta, kad pareiškėjas išvyko iš Lietuvos 2023 m. gruodžio 20 d. ir atvyko į Lietuvą 2024 m. birželio 19 d., t. y. nesuėjęs 6 mėnesių terminui. Samprotavimai apie tai, jog pareiškėjas daug laiko praleidžia užsienyje, o į Lietuvą atvyksta vos kelis kartus per metus kelioms dienoms, nesudarė pagrindo laikyti, kad pareiškėjas gyveno užsienio valstybėje ilgiau nei 6 mėnesius, o plečiamasis UTPJ 50 straipsnio 1 dalies 13 punkto nuostatos aiškinimas nėra galimas.

Vertindamas MD argumentus, kad norėdamas gauti leidimą laikinai gyventi pareiškėjas pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis apie tikrąjį atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslą – ne gyventi Lietuvoje, o tik gauti leidimą laikinai gyventi, taip įteisinant savo buvimą Lietuvoje ir įgyjant teisę nevaržomai lankytis Šengeno valstybėse, LVAT konstatavo, jog įrodinėjimo naštos pasiskirstymo prasme atsakovas pirmiausia turėjo pareigą surinkti faktinius duomenis, patvirtinančius, kad prieš siekdamas gauti leidimą gyventi Lietuvoje užsienietis pateikė duomenis, kurie aiškiai neatitiko tikrovės, o aptariamose bylose atveju tokių duomenų nėra. Pareiškėjo kelionės dokumento duomenys patvirtino, kad ginčo laikotarpiu (2022–2024 metais) pareiškėjas, pasinaudodamas leidimu laikinai gyventi, lankėsi po kartą Prancūzijoje ir Ispanijoje, o tai paneigė atsakovo įtarimus dėl piktnaudžiavimo turimu leidimu laikinai gyventi, teigiant, jog pareiškėjas siekė turėti leidimą laikinai gyventi tik dėl šio dokumento suteikiamų teisių, kad galėtų laisvai judėti Šengeno erdvėje. Faktas, jog pareiškėjas bendrauja su dukra anglų kalba, yra privataus gyvenimo ypatumas, pačių tėvų pasirinkimas bendrauti su vaiku nuo gimimo viena ar kita kalba ir negali būti vertinamas, kaip pareiškėjo neketinimas integruotis į gyvenimą Lietuvos Respublikoje. Pareiškėjas Lietuvoje praktiškai nepertraukiamai gyveno, kol jo dukrai sukako treji metai, ir toliau nuolat bendrauja nuotoliniu būdu, pagal galimybes nuolat lankosi Lietuvoje ir susitinka su dukra, teikia finansinį dukros išlaikymą, o tai akivaizdžiai patvirtina tarp pareiškėjo ir dukros esant susiformavusį artimą tėvo ir dukros emocinį ryšį.

Be to, byloje atkreiptas dėmesys, kad leidimą laikinai gyventi pareiškėjas gavo šeimos susijungimo pagrindu, t. y. jis neketino nei dirbti (pareiškėjas yra įmonės akcininkas ir vadovas), nei neišvykdamas gyventi Lietuvoje. Šio leidimo laikinai gyventi tikslas – galimybė nepertraukiamai bendrauti su nepilnamečiu dukra, ir neįpareigoja užsieniečio neišvykstant gyventi Lietuvoje, vykdyti tam tikrą veiklą ar mokytis kalbos.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad MD ginčytu sprendimu ne tik apsunkino pareiškėjo galimybes bendrauti su nepilnamečiu vaiku, bet tuo pačiu apribojo nepilnamečio vaiko teisę betarpiškai bendrauti su skyrium gyvenančiu tėvu. Vaiko geriausių interesų apsaugos imperatyvo svarba negalėjo būti ignoruota priimant ginčo sprendimą.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2025 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2310-968/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02053-2025-2

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl aplinkybės, kad užsienietis Lietuvoje yra neteisėtai, vertinimo, kai užsienietis buvo aktyvus, dėl naujos nacionalinės vizos išdavimo kreipėsi laiku, o jam išduotos vizos galiojimas pasibaigė Migracijos departamentui nagrinėjant dėl naujos vizos išdavimo pateiktą prašymą

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjas įpareigotas savanoriškai išvykti į kilmės valstybę, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad nors pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko teisėtai, turėdamas vizą, iki jos galiojimo pabaigos iš Lietuvos neišvyko, todėl Lietuvoje buvo neteisėtai.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko turėdamas Nyderlandų išduotą (C) tipo vizą, galiojančią nuo 2025 m. sausio 31 d., leidžiančią būti Šengeno erdvėje 60 dienų. Pareiškėjas 2025 m. vasario 1 d. su VŠĮ Futbolo klubu „Aukštaitija“ sudarė sporto veiklos sutartį, kuria pareiškėjas įsipareigojo klubo naudai žaisti futbolą ir gauti už tai atlygį. Pareiškėjas, tarpininkaujant futbolo klubui, 2025 m. kovo 7 d. pateikė prašymą dėl nacionalinės vizos išdavimo. Pasibaigus Nyderlandų išduotos (C) tipo vizos galiojimui (faktinis leistinas buvimas Lietuvoje ir Šengeno teritorijoje 60 kalendorinių dienų terminas baigėsi 2025 m. kovo 21 d.), MD 2025 m. kovo 26 d. priėmė ginčo sprendimą, kuriuo nusprendė grąžinti pareiškėją į kilmės valstybę.

LVAT pažymėjo, jog aptariamoms bylos atveju pareiškėjas siekė pratęsti savo teisėtą buvimą Lietuvoje vizos pagrindu. Pareiškėjas prašymą dėl nacionalinės vizos išdavimo atsakovui padavė dar galiojant vizai, su kuria atvyko į Lietuvą, tačiau byloje nebuvo jokių duomenų apie šio prašymo nagrinėjimo eigą, t. y. ar MD priėmė sprendimą atsisakyti priimti prašymą dėl vizos išdavimo, ar tokio prašymo netenkino. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, prašymo dėl nacionalinės vizos išdavimo pateikimo faktas yra svarbus vertinant, ar pareiškėjas ėmėsi veiksmų, siekdamas pratęsti savo teisėtą buvimą Lietuvoje, ar tokius veiksmus jis atliko laiku. Pareiškėjas ir jo interesams atstovaujantis futbolo klubas dėjo pastangas, kad tinkamai ir laiku būtų įgyvendintos pareiškėjo teisės gauti nacionalinę vizą. Ginčytame sprendime nurodytos tik esminės faktinės aplinkybės, susijusios su pareiškėjo neteisėtu buvimu Lietuvos Respublikoje tuo pagrindu, kad pasibaigė vizos galiojimas, ir UTPĮ straipsniai, kuriais vadovaujantis priimtas šis individualus administracinis aktas, tačiau neįvertintas nurodyto reglamentavimo taikymas susidariusios faktinės situacijos aspektu, t. y. neatsižvelgta į pareiškėjo laiku pateiktą prašymą nacionalinei vizai gauti. Atsakovas turėjo ir galėjo žinoti apie pareiškėjo dedamas pastangas įteisinti buvimą Lietuvos Respublikoje, nes ginčo sprendimas buvo priimtas po pareiškėjo pateikto prašymo nacionalinei vizai gauti.

Šiuo aspektu byloje taip pat priminta, kad UTPĮ 128 straipsnio 1 dalyje³ nurodytos aplinkybės konkrečiu atveju yra svarbios ir nulemia, jog asmuo nebus išsiųstas iš Lietuvos Respublikos, jo tolesnis buvimas Lietuvos Respublikos teritorijoje turės būti įteisintas. UTPĮ 128 straipsnio 3 dalis negali būti aiškinama kaip numatanti, jog asmuo, kuris neteisėtai yra Lietuvos Respublikos teritorijoje pasibaigus jam išduoto leidimo galiojimui, neišvykęs iš Lietuvos Respublikos apskritai negali gauti leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje. Priešingas UTPĮ nuostatų aiškinimas reikštų, jog UTPĮ 128 straipsnio 1 dalies nuostatos iš esmės neturi prasmės, nes tais atvejais, kai asmuo Lietuvos Respublikos teritorijoje yra neteisėtai, jis bet kuriuo atveju turėtų išvykti iš Lietuvos Respublikos, o UTPĮ 128 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės *de facto* (faktiškai, iš tikrųjų) būtų vertinamos ne priimant sprendimą tokį asmenį išsiųsti, o tuomet, kai jis, būdamas užsienio valstybėje, pateiktų naują prašymą dėl leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo. Byloje nustatčius, kad pareiškėją su Lietuva sieja ekonominis ryšys (darbas), konstatuota, jog atsakovui priimant sprendimą visų pirma kilo pareiga įvertinti UTPĮ

³ Priimant įpareigojimą išvykti iš Lietuvos Respublikos, sprendimą grąžinti užsienietį į užsienio valstybę arba išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos, atsižvelgiama į jo: 1) buvimą Lietuvos Respublikoje laiką; 2) šeiminius ryšius su asmenimis, gyvenančiais Lietuvos Respublikoje; 3) esamus socialinius, ekonominius ir kitus ryšius su Lietuva, taip pat į tai, ar jis turi nepilnamečių vaikų, kurie mokosi Lietuvos Respublikoje pagal formaliojo švietimo programą (programas); 4) padaryto teisės pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą.

128 straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes, o šias aplinkybes, atsižvelgus į konkrečią situaciją, įvertinus palankiai pareiškėjui, jam neturėtų būti užkertamas kelias kreiptis į MD dėl vizos (ar leidimo laikinai gyventi Lietuvoje) išdavimo.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2025 m. liepos 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2227-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01876-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.6.1

[Prieiga internete](#)

Prieglobstis

Dėl Prieglobsčio prašytojų teisės į valstybės garantuojamą teisinę pagalbą apeliacinėje instancijoje

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas suteikti jam prieglobstį, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, kad MD tinkamai ir visapusiškai neišnagrinėjo visų pareiškėjo prašymui suteikti prieglobstį teisiškai svarbių aplinkybių. LVAT šį pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

Pareiškėjas, be kita ko, LVAT prašė kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar UTPĮ nuostatos, kurios apeliacinėje instancijoje nenumato galimybės prieglobsčio prašytojams teikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, neprieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 29 straipsniui ir konstituciniams teisingumo ir teisinės valstybės principams.

LVAT pažymėjo, jog Direktyvos 2013/32/ES⁴ 20 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės užtikrina, jog, jei prašoma, per V skyriuje numatytas apeliacines procedūras būtų suteikta nemokama teisinė pagalba ir užtikrintas atstovavimas. Tai apima bent reikiamų procesinių dokumentų parengimą ir dalyvavimą posėdyje pirmosios instancijos teisme prašytojo vardu. Direktyvos 2013/32/ES 21 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad valstybės narės gali nustatyti, jog 20 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė pagalba teikiama ir atstovavimas užtikrinamas tik pagal V skyrių vykstant apeliaciniam procesui pirmosios instancijos teisme, bet ne vėliau nagrinėjant nacionalinėje teisėje numatytas tolesnes apeliacijas arba atliekant peržiūras, įskaitant apeliacijos persvarstymą ar peržiūras.

2015 metais perkeliant Direktyvos 2013/32/ES nuostatas į nacionalinę teisę, įvertinus prognozuojamą valstybės garantuojamos teisinės pagalbos poreikį, buvo pasirinkta valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikti plačiau nei pagal Direktyvą 2013/32/ES, t. y. ją teikti ir prieglobsčio prašytojui, apeliacine tvarka skundžiant pirmosios instancijos teismo sprendimą. Tačiau 2024 metų UTPĮ pakeitimo įstatymu⁵, atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, reglamentavimas buvo pakeistas, nustatant, kad „naudotis valstybės garantuojama teisine pagalba tiek, kiek tai susiję su užsieniečio sulaikymu arba alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimu ar pratęsimu ir skundžiant pirmosios instancijos teismui sprendimus, susijusius su prašymu suteikti prieglobstį“. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras 2024 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-939 patvirtino Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo užsieniečiams tvarkos aprašą (toliau – Aprašas). LVAT pažymėjo, jog pagal šį teisinį reguliavimą neatlygintinos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos prieglobsčio prašytojams teikimas yra orientuotas į procesą pirmosios instancijos teisme, tačiau nustatytas reglamentavimas nepaneigia prieglobsčio prašytojų teisės gauti nemokamą valstybės garantuojamą teisinę pagalbą ir apeliacinės instancijos teisme, nes teismui yra suteikta teisė spręsti dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo Apraše nurodytiems užsieniečiams ir kitais Apraše nenurodytais atvejais.

⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos.

⁵ 2024 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 2, 3, 4, 5, 11, 21, 22-1, 26, 28, 32, 44, 58, 62, 67, 71, 79, 85, 94, 99, 100, 101, 102, 103-1, 104, 105-2, 105-3, 105-4, 106-1, 108, 113, 114, 115, 115-1, 118, 123, 125, 127, 140-2, 140-8, 140-9, 140-13, 140-18, 140-21, 140-28 straipsnių ir priedo pakeitimo, 140-16, 140-19 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XIV-2673.

LVAT vertinimu, teisinio reguliavimo pakeitimai, kurių tikslas pertvarkyti migrantų priėmimo ir apgyvendinimo sistemą, siekiant efektyviau nukreipti finansinius, žmogiškuosius ir infrastruktūros išteklius, nekelia abejonų dėl jų atitikties Konstitucijai. Apraše yra tvirtinta galimybė spręsti dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo, todėl teisė į nemokamą teisinę pagalbą užsieniečiams nėra paneigta. Be to, pareiga nemokamą teisinę pagalbą teikti ir atstovavimą užtikrinti vykstant apeliaciniam procesui pagal Direktyvos 2013/32/ES nuostatas yra numatyta tik pirmosios instancijos teisme. Todėl pareiškėjo teiginiai dėl nesuteiktos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos apeliaciniame procese nesudaro pagrindo abejoti įstatymų leidėjo nustatyto teisinio reguliavimo atitiktimi Konstitucijai ir dėl to kreiptis į Konstitucinį Teismą.

2025 m. liepos 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1880-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00177-2025-7

Procesinio sprendimo kategorija 9.5

[Prieiga internete](#)

Pilietybė

Dėl pilnametystės, kaip būtinosios sąlygos atsisakyti turimos pilietybės, nelaikymo akivaizdžiai neprotinga

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimų, kuriais nuspręsta, kad pareiškėjos (nepilnametės, atstovaujamos tėvo – Rusijos Federacijos piliečio, ir motinos – Rusijos Federacijos pilietybės, kuriai taip pat atkurta Lietuvos Respublikos pilietybė) neįgyja Lietuvos Respublikos pilietybės, nes neatitinka Pilietybės įstatymo 27 straipsnyje⁶ nustatytų reikalavimų, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjų skundą, konstatavęs, kad pareiškėjos neatitinka Pilietybės įstatyme numatytų sąlygų daugybinei pilietybei turėti, o Rusijos Federacijos įstatymuose numatytos sąlygos dėl vaikų Rusijos Federacijos pilietybės netekimo / atsisakymo, kuomet kartu su nepilnamečiais vaikais Rusijos Federacijos pilietybės laisva valia turi netekti / atsisakyti ir vienas iš tėvų (pareiškėjų motina turi Lietuvos Respublikos pilietybę, todėl laisva valia gali netekti / atsisakyti Rusijos Federacijos pilietybės ir tokiu būdu atitikti numatytus kriterijus), atitinka protingumo kriterijus.

LVAT pažymėjo, jog byloje nėra ginčo dėl pareiškėjų turimos kitos valstybės pilietybės ir jos atsisakymo procedūros neįgyvendinimo fakto, taip pat aplinkybės, kad galiojantys Rusijos Federacijos įstatymai nenumato nepilnamečio vaiko turimos Rusijos pilietybės netekimo, jeigu vaiko tėvai turi Rusijos Federacijos pilietybę. Tačiau nesutariama, ar atsakovas turėjo nuspręsti, kad pareiškėjos, būdamos nepilnametėmis, yra atsisakiusios kitos valstybės pilietybės vien pagal tai nurodantį notaro biure patvirtintą jų tėvų, esančių Rusijos Federacijos piliečiais, pareiškimą dėl sutikimo, kad dukros netektų Rusijos Federacijos pilietybės ir įgytų Lietuvos Respublikos pilietybę, nepaisant byloje esančių minėtos užsienio valstybės institucijų raštų ir kitų duomenų apie tos valstybės pilietybės netekimo galimumą asmeniui sulaukus pilnametystės arba nepilnamečio vaiko tėvams nustojus būti tos valstybės piliečiais.

Šiuo aspektu byloje atkreiptas dėmesys, kad konstitucinė pilnametystės sąvoka ir asmens buvimo pilnamečiu samprata Konstitucinio Teismo doktrinoje aiškinama būtent 18 metų sukakties aspektu. Asmens pilnametystė ir asmens, kuriam sukako 18 metų, buvimas pilnamečiu – vienas iš galimų visuomeninių santykių ir juo labiau pilietybės santykių teisinio reguliavimo bei jo taikymo viešajame administravime objektyvių kriterijų ir protingų sąlygų. Asmens pilnametystės sąlyga atitinkamai nurodyta Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarime, kuriame nagrinėti dvigubos pilietybės reguliavimo aspektai. Vadinas, valstybės pilietybės netekimo asmeniui įgijus kitos valstybės pilietybę reguliavimas, taip pat turimos pilietybės atsisakymo asmeniui siekiant įgyti kitos valstybės pilietybę reglamentavimas, neabejotinai gali būti siejamas su asmens pilnametyste.

Byloje taip pat pažymėta, kad Pilietybės įstatymo 27 straipsnyje nustatyto kitos valstybės pilietybės atsisakymo reikalavimo įvykdymas turi būti patvirtintas ne tik subjektyviu asmens, juo labiau nepilnamečio, ar jo tėvų pareiškimu, bet ir objektyviais duomenimis, kurie tokio atsisakymo faktą neabejotinai patvirtina, jei kitos valstybės pilietybės atsisakymo sąlygos nėra itin dirbtinai pasunkintos ar iš principo neįvykdomos.

⁶ Jeigu Lietuvos Respublikos pilietybę įgyja arba atkuria vienas iš vaiko tėvų ar abu tėvai, vaikas iki 14 metų taip pat įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę, jeigu jis nėra kitos valstybės pilietis. Šiame straipsnyje nurodytų asmenų vaikas nuo 14 iki 18 metų Lietuvos Respublikos pilietybę įgyja tik jo sutikimu, jeigu jis nėra kitos valstybės pilietis.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjų turimos kitos valstybės pilietybės atsisakymo (netekimo) procedūra nebuvo įgyvendinta įvykdant iš principo visuotinai žinomą ir pakankamai racionalų asmens pilnametystės atsiradimo arba nepilnamečio tėvų pilietybės pasikeitimo reikalavimą, t. y. atitinkant sąlygą, kad: 1) tos valstybės pilietybės atsisakymo (netekimo) siekiantis asmuo turi būti pilnametis; 2) arba tos valstybės pilietybės atsisakymo (netekimo) siekiančio nepilnamečio tėvai netenka tos valstybės pilietybės. Todėl atsakovas neturėjo kompetencijos ir diskrecijos pripažinti kitos valstybės pilietybės atsisakymą įvykusių vien tai abstrakčiai nurodančių nepilnamečių pareiškėjų ir jų tėvų notarine tvarka patvirtinto pareiškimo pagrindu.

LVAT atmetė pareiškėjų apeliacinį skundą.

2025 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2021-1188/2025

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02810-2024-3

Procesinio sprendimo kategorija 10.1

[Prieiga internete](#)

Šiuo aspektu taip pat žr. 2025 m. liepos 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2036-463/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08348-2023-3

Procesinio sprendimo kategorija 10.1

[Prieiga internete](#)

Aplinkos apsauga

Dėl Aplinkos apsaugos agentūros rašto, susijusio su TIPK leidimo sąlygų pažeidimo fiksavimu

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) raštą „Dėl informavimo apie nustatytų pažeidimų, atitinkančių Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punkte nurodytus taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygų pažeidimus, fiksavimą“ (toliau – Raštas).

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, pažymėdamas, kad Raštas yra informacinio pobūdžio ir pareiškėjui nesukelia teisinių pasekmių.

Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punktą nustato, kad sprendimas panaikinti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimo galiojimą priimamas, kai Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, vykdydamas Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatytas funkcijas, per 12 mėnesių 3 kartus nustatė, kad pažeista viena ar kelios iš šių TIPK leidimo sąlygų: viršyti TIPK leidime nustatyti leistinos taršos (kiekio ir (ar) koncentracijos) normatyvai, viršytas didžiausias vienu metu leidžiamas laikyti atliekų kiekis, viršytas leistinas atliekų apdorojimo įrenginio pajėgumas, viršytas didžiausias leidžiamas šalinti atliekų kiekis, tvarkomos TIPK leidime nenurodytos atliekos, už teritorijos, kurioje vykdoma TIPK leidime nurodyta ūkinė veikla, ribų, nesilaikant šio įstatymo 19 straipsnio antrosios dalies nuostatų dėl šios veiklos, pateko šio įstatymo 19 straipsnio antrojoje dalyje nurodytos kietosios medžiagos arba jeigu bet kuris šiame punkte nurodytas TIPK leidimo sąlygų pažeidimas nenutraukiamas ilgiau kaip 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos, išskyrus atvejus, kai privalomuoju nurodymu pažeidimui pašalinti nustatytas ilgesnis, negu šiame punkte nurodytas terminas, arba Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, vykdydamas Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo ir Triukšmo valdymo įstatymo priskirtas funkcijas triukšmo ir kvapų valdymo srityje, per 12 mėnesių 3 kartus nustato TIPK leidimo sąlygų pažeidimus, susijusius su triukšmo arba kvapų normų viršijimu.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punktą, skirtingai nei kiti įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies punktai, numato specifinį TIPK leidimo galiojimo panaikinimo pagrindą – turi būti nustatytas TIPK leidimo sąlygų pažeidimo daugetas, t. y. per 12 mėnesių trys TIPK leidimo sąlygų pažeidimai. Tokia teisės normos konstrukcija suponuoja tai, jog visų trijų TIPK leidimo sąlygų pažeidimų įvertinimą bei atitinkamos poveikio priemonės taikymą apima viena administracinė procedūra.

Nustatyta, jog Aplinkos apsaugos agentūra byloje ginčytu Raštu informavo pareiškėją bei Aplinkos apsaugos departamentą, kad įvertinusi nustatytus pažeidimus nustatė, jog pažeidimai atitinka TIPK leidimo sąlygų pažeidimą, nurodytą Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punkte, nes viršytas TIPK leidime nustatytos leistinos taršos kiekio ir koncentracijos normatyvas. Šiuo raštu atsakovas informavo pareiškėją, kad tai antras

kartas per paskutinius 12 mėnesių, kai atsakovas fiksuoja, jog pareiškėjas pažeidė Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punkte nurodytas TIPK leidimo sąlygas. Šiuo raštu atsakovas taip pat informavo pareiškėją apie galimą TIPK leidimo galiojimo panaikinimą tuo atveju, jeigu 12 mėnesių laikotarpyje Aplinkos apsaugos agentūra nustatys, kad pareiškėjas 3 kartus pažeidė Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punkte nurodytas TIPK leidimo sąlygas.

Teisėjų kolegija, įvertinusi Rašto turinį, Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 punkto nuostatas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 9 ir 10 punktuose ir 19² straipsnio 11 dalies 9 ir 10 punktuose nurodytų aplinkybių nustatymo tvarkos apraše (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuotą Aplinkos apsaugos departamento bei Aplinkos apsaugos agentūros tarpusavio bendradarbiavimo ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės veiksmų turinį bei seką, konstatavo, jog Raštas yra informacinio pobūdžio pranešimas pareiškėjui apie jo ūkinėje veikloje Aplinkos apsaugos departamento nustatytą TIPK leidimo sąlygų pažeidimą bei galimas pasekmes, jei pažeidimai kartosis. Šiuo raštu atsakovas pareiškėjui jokių privalomų nurodymų ar patvarkymų nenustatė, todėl nėra teisinio pagrindo šį dokumentą vertinti kaip viešojo administravimo institucijos sprendimą. LVAT sprendė, kad Raštas yra viešojo administravimo institucijos veiksmas, kurį jį galėjo ir privalėjo atlikti vadovaujantis Tvarkos aprašo 16 punktu.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-396-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08947-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 14.3

[Prieiga internete](#)

Registrai

Dėl gręžinių, kurie registruojami Žemės gelmių registre, registracijos ir Nekilnojamojo turto registre bei kadastrė, kaip nekilnojamojų daiktų (inžinerinių tinklų)

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl sprendimų atsisakyti tenkinti pareiškėjo VĮ Ignalinos atominės elektrinės prašymą išregistruoti iš Nekilnojamojo turto registro (toliau – Registras) ir Nekilnojamojo turto kadastrė (toliau – Kadastras) stebėjimo gręžinius bei daiktines teises į juos, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Registre įregistruota, jog Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklauso nekilnojamas turtas: inžineriniai tinklai – stebėjimo gręžiniai, kurie patikėjimo teisės pagrindu yra perduoti valdyti pareiškėjui. Gręžinių įregistravimo pagrindas – Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 4-88 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės turto registravimo“ (toliau – Įsakymas).

Pareiškėjas byloje laikėsi pozicijos, kad ginčo gręžiniai negali būti laikytini statiniais Statybos įstatymo prasme, kadangi yra hidrotechniniai įrenginiai, kurie gręžiami ir parengiami naudoti neatliekant statybos darbų, o statinys yra nekilnojamas daiktas, turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus, be to, pagal Žemės gelmių įstatymą gręžiniai yra registruojami Žemės gelmių registre. Tačiau pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT pirmiausia priminė, kad Kadastrą ir Registrą tvarko VĮ Registrų centras, kuris įrašyti nekilnojamojo daikto kadastrė duomenis į Kadastrą, įregistruoti Registre nekilnojamuosius daiktus, daiktines teises į juos, šių teisių suvaržymus ir juridinius faktus gali tik atlikęs privalomus veiksmus, kuriuos nustato teisės aktai, reguliuojantys Kadastrė ir Registro veiklą. VĮ Registrų centro veikla pagal savo pobūdį yra viešojo administravimo veikla, todėl šiuose teisiniuose santykiuose VĮ Registrų centras laikomas viešojo administravimo subjektu, o viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą, *inter alia* (be kita ko) VĮ Registrų centrą, įpareigoja veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose (lot. *intra vires*) ir veikimas viršijant kompetencijos ribas (lot. *ultra vires*) yra negalimas.

Apžvelgęs ginčui aktualias Nekilnojamojo turto registro įstatymo ir Nekilnojamojo turto kadastrė įstatymo nuostatas, LVAT atkreipė dėmesį, jog ginčo gręžiniai registruoti remiantis minėtu Įsakymu, kuriuo pareiškėjui leista registruoti nekilnojamuosius daiktus (gręžinius), nurodant, kad juos patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja pareiškėjas, gręžiniai 2004 m. spalio 1 d. kadastrė duomenų bylos pagrindu buvo suformuoti kaip vienas nekilnojamas daiktas (inžineriniai tinklai) ir įregistruoti Kadastrė bei Registre kaip nekilnojamas daiktas, kaip tai yra suprantama pagal Registro įstatymo 13 straipsnį. Šiame kontekste

pažymėta, kad Statybos įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje (inžinerinių tinklų registravimo metu galiojusios Statybos įstatymo redakcijos 2 straipsnio 10 dalyje) nurodyta inžinerinių tinklų sąvoka, o ginčo gręžiniai Registre įregistruoti būtent kaip vienas nekilnojamojo turto objektas – inžineriniai tinklai. Taigi ginčo gręžinių savininkas yra nustatęs, kad gręžiniai yra nekilnojamieji daiktai, jo vardu jie yra įregistruoti Kadastre ir Registre kaip vienas nekilnojamojo turto objektas – inžineriniai tinklai, kurie gali būti Kadastro objektu, o pareiškėjas, prašydamas juos išregistruoti iš registru, nėra nurodęs jokie faktinio ir teisinio pagrindo, kuriuo remiantis jie turėtų būti išregistruoti pagal pareiškėjo prašymą. Byloje nebuvo ginčijami Kadastro ir Registro tvarkytojo veiksmai, priimant sprendimus registruoti minėtų inžinerinių tinklų duomenis Kadastre ir Registre.

LVAT taip pat pabrėžė, kad pareiškėjo nurodyta žemės gelmių įstatymo nuostata vien tik apie tai, jog gręžiniai registruojami žemės gelmių registre, nesudaro faktinio ir teisinio pagrindo nustatyti, kad vadovaujantis šia nuostata turėtų būti pašalinta gręžinių (inžinerinių tinklų) registracija Kadastre ir Registre, t. y. kad įsigaliojus žemės gelmių įstatymui gręžiniai yra traktuojami kaip kilnojamas turtas, kuris neregistruotinas Kadastre ir Registre. Šiuo aspektu teisėjų kolegija akcentavo, kad žemės gelmių įstatymas nustato Lietuvos Respublikos žemės gelmių valdymo, tyrimo, naudojimo, apsaugos ir žemės gelmių duomenų valdymo teisinius pagrindus, o ne Registro ir Kadastro tvarkytojo teises ir pareigas tvarkant Registrą ir Kadastrą.

Byloje taip pat nustatyta, kad pareiškėjas teritoriniam registratoriui teikė Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos raštą, kuriame nurodyta, jog gręžiniai laikytini hidrotechniniu įrenginiu, t. y. nepatenka į statinio sąvoką. Tačiau LVAT pažymėjo, kad nurodytas raštas yra teisinė konsultacija ir tai nėra dokumentas, kurio pagrindu gali būti pakeisti ar panaikinti Kadastre ir Registre įregistruoti duomenys.

Vadovaujantis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2025 m. liepos 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-174-520/2025

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00800-2023-0

Procesinio sprendimo kategorija 19.3.2

[Prieiga internete](#)

Teisinė pagalba

Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos pareigos nesant pareiškėjo prašymo vertinti individualią situaciją, prieš atsisakant teikti antrinę teisinę pagalbą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo pareiškėjai atsisakyta suteikti antrinę teisinę pagalbą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Komisija sprendimu pagrįstai pareiškėjos skundą tenkino ir panaikino Tarnybos sprendimą bei įpareigojo Tarnybą pareiškėjos prašymą suteikti antrinę teisinę pagalbą išnagrinėti iš naujo, todėl atsakovo Tarnybos skundą atmetė.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja su prašymu suteikti jai antrinę teisinę pagalbą kreipėsi į Tarnybą. Tarnyba, nustačiusi, kad pareiškėja yra nesumokėjusi antrinės teisinės pagalbos išlaidų, kurias ji buvo įpareigota sumokėti ankstesniu Tarnybos sprendimu, vadovaudamasi Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 7 dalies 11 punktu, byloje ginčytu sprendimu atsisakė suteikti pareiškėjai antrinę teisinę pagalbą. Byloje nebuvo ginčo dėl to, kad pareiškėja antrinės teisinės pagalbos išlaidų – 241,89 Eur – nėra sumokėjusi.

Ginčiui aktualios Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies, įtvirtinančios antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindus, 11 punktą nustato, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjui buvo suteikta antrinė teisinė pagalba kitoje byloje, tačiau jis iki nurodyto termino neapmokėjo nustatytų antrinės teisinės pagalbos išlaidų arba jų dalies.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjos ir atsakovo procesiniuose dokumentuose nurodytus argumentus, byloje nustatytas faktines aplinkybes, ginčiui aktualių teisės aktų nuostatas bei LVAT praktiką aiškinant Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 11 punktą, neturėjo pagrindo nesutikti su Komisijos ir pirmosios instancijos teismo išvadomis, kad Tarnybos sprendimas atsisakyti suteikti antrinę teisinę pagalbą Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 11 punkto pagrindu neatsižvelgus į jokiais aplinkybes, t. y. nei į asmens turtą ir pajamas, nei į teisingumo interesus, be kita ko, bylos ar taikomos teisės sudėtingumą, tam tikrus asmens socialinės ir

asmeninės padėties ypatumus, negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu. Tokia pozicija reiškia ne tai, jog valstybės garantuojama antrinė teisinė pagalba turi būti teikiama neatsižvelgiant į pareiškėjo skolą Tarnybai (Lietuvos valstybei), o tai, kad sprendžiant dėl atsisakymo suteikti antrinę teisinę pagalbą Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 11 punkto pagrindu asmens įsiskolinimo Tarnybai (Lietuvos valstybei) faktas savaime nėra pakankamas ir turi būti vertinamos papildomos aplinkybės.

Kaip pagrįstai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, ginčui aktualios redakcijos Įstatymo nuostatos nenustato, kad Tarnybai vertinant pareiškėjo individualią situaciją jis privalo teikti papildomą prašymą. Tokia Įstatymo 11 straipsnio 11 dalies nuostata buvo įtvirtinta iki 2024 m. sausio 1 d. galiojusioje Įstatymo 11 straipsnio 11 dalyje (kuri vėliau panaikinta), tačiau nuo 2024 m. sausio 1 d. galiojančioje Įstatymo 11 straipsnio 10 dalyje nėra nustatyta, kad individuali pareiškėjo situacija vertinama tik gavus pareiškėjo papildomą prašymą. Todėl šiuo atveju kaip nepagrįstas vertintas Tarnybos apeliacinio skundo argumentas, jog nesant pareiškėjos papildomo prašymo Tarnyba neturėjo vertinti pareiškėjos individualios situacijos.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. liepos 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2004-602/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04879-2024-9

Procesinio sprendimo kategorija 28.2

[Prieiga internete](#)

Finansų rinkų priežiūra

Dėl dalykinių santykių pradžios nustatymo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos kontekste

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba, FNTT) sprendimo, kuriuo bendrovei „Hodleris“ (toliau – Bendrovė) skirta bauda už Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) pažeidimus, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Bendrovės klientai atliko nuoseklias, pasikartojančias finansines operacijas ir tai tęsėsi ilgą laiką, todėl Tarnybos išvada, jog tarp Bendrovės ir įvertintų klientų buvo susiklostę dalykiniai santykiai, yra teisėta ir pagrįsta.

Bendrovė apeliaciniame skunde nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad sąvoka „dalykiniai santykiai“ yra apibrėžta įstatymu ir įstatymų leidėjo nustatyta, kad dalykiniai santykiai yra verslo, profesiniai arba komerciniai kliento ir finansų įstaigų ar kitų įpareigotųjų subjektų santykiai, susiję su jų profesine veikla, kuriuos ryšių užmezgimo momentu buvo numatyta tęsti tam tikrą laikotarpį (Įstatymo 2 str. 3 d.). Įstatymas nenustatė, kas laikytina „ryšių užmezgimo momentu“ ir kaip turėtų būti nustatoma, kad ketinama santykius tęsti tam tikrą laikotarpį. LVAT, sistemiškai vertindamas šią teisės normą viso įstatymo kontekste, pažymėjo, kad tai, ar buvo tarp komercinių santykių dalyvių susiklostę dalykiniai santykiai, ar ne, yra įrodinėjimo dalykas kiekvienu konkrečiu atveju.

LVAT vertinimu, Bendrovės paaiškinimai, kad jai užmezgant ryšius su klientais nėra numatoma šiuos santykius tęsti, nėra gyvenimiški ir įtikinami. Paprastai rinkoje veikiančios privačios įmonės tikslas yra uždirbti maksimalų pelną iš veiklos. Be kita ko, tai pasiekama didinant klientų skaičių ir pardavimus. Apeliantas nenurodė, kad Bendrovės veikla būtų kitokia, nei įprastai. Bendrovė nepateikė įrodymų, kad jos gaunamos pajamos, uždirbamas pelnas nėra susiję su klientų skaičiumi ar pinigine apyvarta. Faktas, kad kai kurie klientai vykdė šimtus ir dešimtis operacijų, klientai atliko nuoseklias, pasikartojančias finansines operacijas ir tai tęsėsi ilgą laiką (t. y. mėnesiais, metais), rodė, kad Bendrovė tikslingai ir sąmoningai siekė sukurti patrauklų klientams verslo modelį, sąmoningai skatino tęsti santykius tarp klientų ir Bendrovės.

Iš bylos duomenų teisėjų kolegija sprendė, kad Bendrovė sudarydavo civilinio pobūdžio sutartis su pirkėjais, turėjo galimybę disponuoti klientų pinigais, savo klientus laikė pirkėjais, vertino jų tinkamumą, nustatė jų asmenybę, todėl argumentai, kad klientai yra ne Bendrovės, o UAB „Simplex Payment Services“, kad Bendrovė su klientais, įsigyjančiais virtualią valiutą, nesudarė sutarčių, atmesti kaip nepagrįsti ir prieštaraujantys byloje esantiems įrodymams.

Teisėjų kolegija nustatė, jog tarp Bendrovės ir klientų buvo susiklostę dalykiniai santykiai dėl to, kad abi komercinių santykių pusės siekė juos sukurti, nurodyti klientai atliko nuoseklias, pasikartojančias finansines operacijas ir tai tęsėsi ilgą laiką (t. y. mėnesiais, metais).

Iš bylos medžiagos buvo matyti, kad Bendrovė buvo įsivertinusi, jog momentas, nuo kurio galėtų būti laikoma, kad su tam tikru asmeniu yra pereinama į dalykinių santykių stadiją, yra tuomet, kada atitinkamo asmens sandorių suma viršija 15 tūkst. Eur sumą dvi dienas iš eilės arba sandorių suma viršija 45 tūkst. Eur sumą du mėnesius iš eilės. Tokia Bendrovės pozicija akivaizdžiai prieštaravo Įstatymo 2 straipsnio 3 daliai. Teismas atmetė argumentus, kad tarp Bendrovės ir klientų nebuvo susiklostę dalykiniai santykiai Įstatymo taikymo prasme.

Bendrovė teigė, kad nepagrįstai spęsta, jog Bendrovė padarė Įstatymo 9 straipsnio 12 dalies pažeidimą, nustatantį, kad visais atvejais, kai yra nustatoma kliento tapatybė, finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai turi imtis visų atitinkamų, kryptingų ir proporcingų priemonių, kad nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas, ir nustatyti naudos gavėją.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įstatymo 2 straipsnio 14 punkte nustatyta, jog naudos gavėjas gali būti ir fizinis asmuo, kuris kontroliuoja klientą, ir (arba) fizinis asmuo, kurio vardu yra vykdomas sandoris ar veikla. Taigi tai, kad mokėjimas atliktas banko kortele, niekaip neįrodo tikrojo naudos gavėjo. Teismo vertinimu, byloje įrodyta, kad Bendrovė nesiėmė priemonių, jog nustatytų, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas – nei kliento ataskaitoje, nei kituose kliento tapatybės nustatymo dokumentuose ši aplinkybė nebuvo aiškinamasi. Taip pat byloje įrodyta, kad pirminei kliento pažinimo informacijai surinkti Bendrovė netaikė anketavimo ar kito tinkamo būdo savo nuožiūra, siekiant gauti objektyvius ir išsamius duomenis apie klientą.

Teismas pažymėjo, kad Bendrovė neturi galimybės žinoti ir negali teigti, ar konkretus kitas įpareigotasis subjektas tinkamai įgyvendina Įstatymo reikalavimus, todėl negali remtis prielaida, kad jos pareigas atliks kiti subjektai. Be to, Įstatyme nėra nustatyta išimčių, pagal kurias Įstatymo įpareigotieji subjektai galėtų nevykdyti savo prievolių tuo atveju, kai sandoryje dalyvauja kitas Įstatymo įpareigotasis subjektas. Taigi Bendrovė privalėjo savarankiškai įgyvendinti visas jai privalomas pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones.

Teisėjų kolegija sutiko su Bendrovės argumentais, kad neaišku, koku teisiniu pagrindu remiantis atsakovas vertino, jog duomenys dėl negatyvių žiniasklaidos įrašų (angl. *adverse media*) turėtų būti tikrinami. Atsakovas nenurodė, koks norminis aktas įpareigojo Bendrovę tikrinti negatyvius žiniasklaidos įrašus. Todėl LVAT pašalino iš pirmosios instancijos teismo sprendimo išvadą, kad Bendrovė pažeidė Įstatymo 9 straipsnio 15 dalį netikrindama duomenų dėl negatyvių žiniasklaidos įrašų.

Teisėjų kolegija įvertino, kad Bendrovė nepaneigė, jog Bendrovės taikytos nuotolinio kliento tapatybės nustatymo procedūros ir priemonės nebuvo pakankamos. Taip pat pripažinta, kad Bendrovė nebuvo nustačiusi vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūrų, susijusių su klientų ir naudos gavėjų tapatybės nustatymu bei tikrinimu, taip pat nebuvo nustačiusi vidaus kontrolės procedūrų, susijusių su dalykinių santykių ir operacijų stebėsenos organizavimu, ir kt.

LVAT vertinimu, paskirta 33 060 Eur bauda nebuvo akivaizdžiai pernelyg griežta.

Dėl apžvelgiamoje nutartyje nurodytų argumentų dalis pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvų pakeisti, tačiau iš esmės sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2025 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-360-575/2025

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06762-2023-1

Procesinio sprendimo kategorija 33

[Prieiga internete](#)

Viešoji tvarka

Dėl draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – Centras) sprendimų, susijusių su gatvių pavadinimų Visagino savivaldybėje, atitiktimi Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymui (toliau – Įstatymas).

Ginčytuose sprendimuose Centras nurodė, jog Partizanų gatvės pavadinimas Visagine, Visagino rajono savivaldybėje, turi būti pakeistas, nurodant „Lietuvos partizanų“; Tarybų gatvės pavadinimas Visagine, Visagino rajono savivaldybėje, turi būti pašalintas; Veteranų gatvės pavadinimas Visagine, Visagino rajono savivaldybėje, turi būti pašalintas, nes šie gatvių pavadinimai propaguoja totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas, todėl neatitinka Įstatymo 3 straipsnio nuostatų.

Savivaldybė nesutiko su šiais Centro sprendimais ir siekė įrodyti, jog jie yra nepagrįsti. Savivaldybė neigė Centro nurodytų gatvių pavadinimų sąsajas su totalitariniais, autoritariniais režimais ir jų ideologijomis, remdamasi pavadinimuose vartojamų sąvokų bendrine reikšme.

Pirmosios instancijos teismas Savivaldybės skundą tenkino iš dalies ir panaikino sprendimus, susijusius su Partizanų ir Veteranų gatvėmis. Teismas nurodė, jog Centrai priimančiam sprendimams turi būti vadovaujamašis Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos (toliau – Komisija) išvadamis, o tuo atveju, jeigu Centro generalinio direktoriaus nuomonė nesutampa su Komisijos išvada ir priimamas sprendimas, neatitinkantis Komisijos išvados, Centro generaliniam direktoriui privalu motyvuoti tokį sprendimą. Kadangi Komisija išvadose dėl Partizanų ir Veteranų gatvių nenustatė pagrindo teigti, jog šių gatvių pavadinimai propaguoja totalitarinius, autoritarinius režimus ar jų ideologijas, o Centras šiuo atveju priimtuose sprendimuose nenurodė motyvų dėl nesutikimo su Komisijos išvadamis ir padarė kitų teisės klaidų, teismas nusprendė juos panaikinti.

Savivaldybė kreipėsi į LVAT dėl Centro sprendimo, susijusio su Tarybų gatve, kurį pirmosios instancijos teismas atsisakė panaikinti kaip pagrįstą ir teisėtą.

LVAT pažymėjo, jog Centras, atsižvelgęs į Komisijos išvadą, pagal kurią Tarybų gatvės pavadinimas neatitinka Įstatymo 3 straipsnio nuostatų, nusprendė, kad šis pavadinimas Visagine, Visagino rajono savivaldybėje turi būti pašalintas. Tarybų gatvės pavadinimas neabejotinai siejamas su totalitariniais ir autoritariniais režimais bei jų ideologijomis: Sovietų Sąjungos vidinė organizacija rėmėsi skirtinguose administracinio pavaldumo (valstybės, respublikų, sričių, miestų ir rajonų) lygmenyse sukurta sovietų (tarybų) sistema, kurią kontroliavo visasąjunginės (nuo 1952 m. – Sovietų Sąjungos) komunistų partijos komitetai, Sovietų Sąjunga, be kita ko, buvo vadinama Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga ar Tarybų Sąjunga. Todėl LVAT padarė išvadą, kad Komisija pagrįstai nusprendė, jog Tarybų gatvės pavadinimas neatitinka Įstatymo 3 straipsnio reikalavimų, o Centras pagrįstai nusprendė, kad Tarybų gatvės pavadinimas Visagine, Visagino rajono savivaldybėje turi būti pašalintas.

2025 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-808-1188/2025

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00228-2024-7

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl galimybės areštuoti motinystės ir vaiko priežiūros išmokas

Apžvelgiamoje byloje pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) prašymą taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę ir nutarė areštuoti atsakovei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą, esantį pas atsakovę, uždraudžiant jį perleisti kitiems asmenims, o nesant ar nepakankant reikalavimams užtikrinti nekilnojamojo ir kilnojamojo turto, areštuoti turtines teises arba pinigines lėšas, esančias atsakovės atsiskaitomosiose sąskaitose kredito įstaigose ir / arba pas kitus trečiuosius asmenis, 37 600 Eur dydžio sumai, leidžiant atsakovei iš areštuotų sąskaitų atsiskaityti su NMA.

LVAT teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad šioje byloje taikyta reikalavimo užtikrinimo priemonė, kuri yra nustatyta CPK 145 straipsnyje, todėl turi būti laikomasi visų tokiai laikinosios apsaugos priemonei nustatytų taisyklių, kurios nustato jos taikymo mastą, vykdymo tvarką ir kitus klausimus (leidimą atlikti tam tikras operacijas, nurodymą antstoliui nustatyti konkrečią lėšų sumą, kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota operacijoms atlikti (CPK 145 str. 6 d.).

CPK 145 straipsnio 6 dalis nustato, kad, taikant laikinasias apsaugos priemones, draudžiama areštuoti lėšas, nurodytas šio kodekso 668 ir 739 straipsniuose. Areštavus lėšas, esančias kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigų sąskaitose, leidžiama su jomis atlikti tik tas operacijas, kurios nurodytos teismo nutartyje. Teismas, leisdamas atlikti tam tikras operacijas, nurodo antstoliui nustatyti konkrečią lėšų sumą, kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota operacijoms atlikti. CPK 739 straipsnio 3 punktą nustato, kad negalima išieškoti iš sumų, kurios priklauso skolininkui kaip motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos.

Atsakovė nurodė, kad ji augina mažametį vaiką, todėl atsakovės piniginių lėšų areštas gali neigiamai atsiliepti ir šio mažamečio vaiko teisėms į tinkamą priežiūrą ir normalaus augimo / vystymosi sąlygų užtikrinimą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad yra visuotinai žinoma ir neginčijama aplinkybė, jog kiekvieną mėnesį asmeniui yra reikalingos lėšos maistui, komunalinėms paslaugoms apmokėti, būstui išlaikyti, taip pat vykdyti kitus mokėjimus, reikalingus būtiniausiems šeimos poreikiams tenkinti.

LVAT pažymėjo, jog pirmosios instancijos teismas nustatė leidimą atsakovei iš areštuotų sąskaitų atsiskaiyti su NMA, tačiau nenurodė, kad negali būti areštuota atsakovės piniginių lėšų dalis, kurią sudaro motinystės ir vaiko priežiūros išmokos, taip pat nenustatė leidimo leisti disponuoti areštuotose sąskaitose esančia pajamų dalimi, kuri būtina asmens (šeimos) pagrindiniams poreikiams tenkinti.

Teisėjų kolegija darė išvadą, kad yra pagrindas pakeisti pirmosios instancijos teismo nustatytą reikalavimo užtikrinimo priemonę ir nustatyti, jog draudžiama areštuoti atsakovės gaunamas motinystės ir / ar vaiko priežiūros išmokas, bei nustatyti, kad atsakovei prie pirmosios instancijos teismo suteikto leidimo iš areštuoto turto atsiskaiyti su NMA dėl jos šioje administracinėje byloje pareikšto reikalavimo papildomai leidžiama atlikti ir pinigines operacijas, susijusias su būtinųjų jos (šeimos) poreikių tenkinimu, pavedant antstoliui nustatyti konkrečią lėšų sumą, kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota operacijoms atlikti (CPK 145 str. 6 d.).

2025 m. liepos 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-863-525/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03270-2025-4

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)

Proceso atnaujinimas

Dėl naujo apeliacinio skundo pagrindo, kaip pagrindo procesui atnaujinti

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas atsakovo Užsienio reikalų ministerijos prašymas atnaujinti procesą administracinėje byloje, *inter alia* ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodytu pagrindu.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, jog atsakovas, prašydamas atnaujinti procesą minėtu pagrindu, nurodė, kad Vizų kodekso 32 straipsnio 2 dalis aiški ir teismas negali jai suteikti reikšmės, kurios ji negali turėti, t. y. teismas neturėjo pareiškėjų teisme skųstus pranešimus (standartines pranešimo apie atsisakymo išduoti vizą formas) vertinti Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų normų turinio aiškinimo ir taikymo aspektu. Pareiškėjams įteikti konsulo surašyti pranešimai apie atsisakymą išduoti Šengeno vizas, t. y. standartines pranešimo apie atsisakymo išduoti vizą, vizos panaikinimo ar atšaukimo priežastis formas, nelaikytini administraciniais sprendimais, todėl pareiškėjų skundas dėl šių pranešimų panaikinimo buvo nepriskirtinas administracinių teismų kompetencijai, negalėjo būti administracinės bylos dalyku ir administracinė byla turėjo būti nutraukta.

Teisėjų kolegija, vertindama atsakovo nurodytą proceso atnaujinimo pagrindą, konstatavo, jog atsakovas argumentus, kad skundžiami sprendimai teisinių pasekmių nesukelia ir administracinė byla nutrauktina, pirmą kartą suformulavo tik prašyme dėl proceso atnaujinimo, be kita ko, šie argumentai iš esmės susiję su byloje esančių įrodymų vertinimu (ar ginčijami sprendimai yra informacinio, konstatuojamojo pobūdžio aktai ir nesukelia pareiškėjams teisinių pasekmių). LVAT akcentavo, kad administracinės bylos, užbaigtos įsiteisėjusiu teismo sprendimu, procesas negali būti atnaujinamas vien siekiant pakartotinio bylos faktinių ir kartu teisinių aplinkybių ar įrodymų vertinimo, nes tai iš esmės prieštarautų proceso atnaujinimo stadijos tikslams ir paskirčiai bei *res judicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas) principui.

Atsižvelgiant į tai, atsakovo prašymas atnaujinti procesą administracinėje byloje netenkintas.

2025 m. liepos 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eP-19-575/2025

Teismo proceso Nr. 3-61-3-10176-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 60.3.10

[Prieiga internete](#)